

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ansökan om dispens från naturreservatsföreskrifterna för anläggande av gång- och cykelbana mm

Velamsund I:I och Bölan I:I, Lagnövägen, Velamsunds naturreservat

Förslag till beslut

1. Dispens från föreskrifterna för Velamsunds naturreservat beviljas för anläggande av gång- och cykelbana på land och i vatten samt för anordnande av parkering, timmerupplag, skyltar och stig, enligt situationsplaner i bilagorna 1, 2 och 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019.
2. Som kompensationsåtgärd ska äldre träd i anslutning till GC-banan friställas.

Giltighetstid

En dispens från reservatsföreskrifterna upphör att gälla om den åtgärd som dispensen avser inte har påbörjats inom två år eller inte har avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft (7 kap 7 § miljöbalken).

Lagstöd

Beslutet är fattat med stöd av 26 kap 1, 3 § och 7 kap 7 § miljöbalken.

Sammanfattning

Dispens från föreskrifterna för Velamsunds naturreservat söks för anläggande av GC-bana längs Lagnövägen. Sträckningen är inventerad med avseende på naturvärden och man har identifierat områden med påtagligt respektive högt naturvärde. Miljöenheten bedömer emellertid att det är möjligt att anlägga GC-banan utan att påverka naturmiljön på ett oacceptabelt sätt. Särskilt skäl finns eftersom det är en risk att färdas på Lagnövägen till fots eller per cykel i dagsläget. Som kompensationsåtgärd åtar sig sökanden att friställa naturvärdesträd längs en del av sträckan.

Ärendet

Dispens från föreskrifterna för Velamsunds naturreservat enligt 7 kap miljöbalken söks av Enheten för bygg och anläggning i Nacka kommun för anläggande av gång- och cykelbana (hädanefter benämnd GC-bana) längs Lagnövägen mellan Gamla Skärgårdsvägen och entrén till Nacka golfklubbs golfbana. Lagnövägen är en hårt trafikerad 70-väg med tung trafik till och från Frentabs anläggningar i Kovik, och trafiken kan komma att öka om Frentabs täktillstånd utökas. Ansökan inkom till nämnden den 11 juli 2019 och finns i bilaga 4 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019. Strandskyddsdispens har sökts för åtgärden och behandlas i ärende M 2019-1225.

GC-banan kommer att börja gå längs vägbanken vid korsningen Lagnövägen/Gamla Skärgårdsvägen, ovanför den lilla våtmark som bildats där. Därefter leds banan ner på pontoner på Insjön för att komma runt den branta bergsknalle som ligger i vägen. Det går inte att spränga bort berg så att GC-banan får plats eftersom Trafikverket inte vill upplåta en del av Lagnövägen för arbetena, och dessutom hade det inneburit stora trafikstörningar.

Bakom berget ansluter pontonerna till en slänt med lundmiljö (se situationsplan i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019), ovanför vilken en ny parkering och ett timmerupplag och vändplan för timmerbilar ska anordnas (se situationsplan i bilaga 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019). Vid parkeringen ska en skylt med reservatsinformation sättas upp och en stig in till befintlig stig anläggas. Där finns idag ett dike som delvis är mycket djupt. En stor del av diket behöver antagligen kulverteras eftersom där är så trångt, och den djupa delen finns det planer på att göra om till ett dagvattenmagasin om 50m³.

Efter parkeringen kan GC-banan återigen löpa längs med vägen som där kantas av ett skogsbryn med flera äldre träd. På den sträckan står gamla ekar i ett par fall mycket nära vägen och deras rötter riskeras att skadas av grävarbeten. På dessa platser kommer man därför att bygga små broar för GC-banan så att rötterna skonas.

Hela den aktuella sträckan har inventerats med avseende på naturvärden i maj 2019. De naturvärden som återfinns längs GC-banans sträckning är främst knutna till det som i inventeringen kallas område 5; slänten nedanför Lagnövägens kurva (påtagligt naturvärde klass 3) samt område 7; skogsbrynet längs Lagnövägen österut från Insjön (högt naturvärde klass 2). Inventeringen finns i sin helhet som bilaga 5 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019.

Syftet med Velamsunds naturreservat är att i första hand säkerställa ett välfrekventerat friluftslivs- och rekreationsområde. Inom området finns också kulturhistoriskt intressanta miljöer och lämningar, samt värdefull naturmiljö. Se utdrag ur föreskrifterna i bilaga 6 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019.

Skäl till beslut

Åtgärderna strider mot föreskrifternas A-del; grävning etc, anläggande av väg, samt uppsättande av belysning längs väg. För att få dispens från föreskrifterna krävs att åtgärden inte strider mot reservatets syften och att särskilt skäl finns.

Särskilt skäl enligt miljöbalken

Särskilt skäl för GC-banan bedöms finnas eftersom det rörliga friluftslivet gynnas av tillgänglighet med flera färdmedel. Dagens trafiksituationen innebär att det är en stor risk att cyklar eller gå längs med Lagnövägen, så en separat GC-bana är nödvändig ur säkerhetssynpunkt.

Påverkan på reservatets syften

Åtgärden är helt i linje med reservatets syfte att främja friluftsliv och rekreation. Vad gäller naturmiljön bedöms åtgärden kunna utföras på ett sådant sätt att den blir förenlig med reservatets syfte enligt nedan.

Pontonerna bedöms inte få någon märkbar negativ inverkan på naturmiljön i Insjön. Den branta sjöbotten medför att beväxningen är så sparsam att skuggeffekter blir försumbara.

Sträckningen i slänten väljs med hänsyn till naturmiljön så långt möjligt. Inga större träd kommer att behöva fällas, utom möjligen någon al i vattenbrynet (se situationsplan i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019). Träd fälls regelbundet av områdets mycket aktiva bäver vilket gör att det troligtvis blir lätt att hitta en trädfri sträckning.

Platsen där parkeringen anordnas har inga höga naturvärden (se naturvärdesinventeringen i bilaga 5 till tjänsteskrivelsen daterad den 16 augusti 2019, område 6). Parkeringen behövs för att avlasta golfklubbens parkering och för att ge reservatet en riktig entré i det här området. En plats för omlastning av timmer har länge önskats av skogsägarna i Velamsund.

Inga naturvärdesträd i skogsbrynet behöver fällas för åtgärden och känsliga rötter skyddas, varför den negativa påverkan där bedöms bli liten.

Som kompensationsåtgärd enligt 7 kap 7§ miljöbalken har sökanden erbjudit sig att friställa äldre träd i anslutning till GC-banan. Detta skulle bidra till en ökad biodiversitet på gamla trängda ekar och tallar tack vare den ökade solinstrålningen, och bedöms vara tillräckligt som kompensation.

Naturreservat är ett allmänt intresse som väger tungt. En inskränkning i enskilds rätt får enligt 7 kap 25 § miljöbalken samtidigt inte gå längre än vad som krävs för att tillgodose syftet med områdesskyddet. Det enskilda intresset i detta fall bedöms väga tyngre än det allmänna intresset för reservatet eftersom det sammanfaller med det allmänna intresset att kunna gå och cykla till golfbana och naturreservat.

Dispens från reservatsföreskrifterna bör därför beviljas.

Engström Anna
Miljöinspektör
Miljöenheten
087189394
anna.engstrom@nacka.se

Bilagor:

1. Situationsplan hela området
2. Situationsplan över slänten och vattnet
3. Situationsplan över parkering/timmerupplag
4. Ansökan
5. Naturvärdesinventering
6. Utdrag ur föreskrifterna för Velamsunds naturreservat